

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van decreet tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta
- Definitieve goedkeuring

Het ontwerp van decreet beoogt de oprichting van een Eigen Vermogen "Xperta" bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken, dat als takenpakket zal hebben de uitvoering van technische ondersteuning op het vlak van mobiliteitsinfrastructuur enerzijds, dit binnen het kader van referentietaken aan de entiteiten mobiliteitsinfrastructuurbeheerders van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken en andere beleidsdomeinen, en anderzijds de uitvoering van andere opdrachten inzake technische ondersteuning op het vlak van mobiliteitsinfrastructuur tegen betaling aan mobiliteitsinfrastructuurbeheerders.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Huidig ontwerp van decreet kadert binnen de gewestelijke bevoegdheid, inzake de openbare werken en het vervoer, neergelegd in artikel 6, §1, X, van de Bijzondere Wet op de Hervorming der Instellingen van 8 augustus 1980 (BHWI), in samenhang met artikel 9 BWHI.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Principiële goedkeuring

De Vlaamse Regering verleende op 14 juli 2023 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta (VR 2023 1407 DOC.0995/1BIS, VR 2023 1407 DOC.0995/2, VR 2023 1407 DOC.0995/3, VR 2023 1407 DOC.0995/4, VR 2023 1407 DOC.0995/5, VR 2023 1407 DOC.0995/6, VR 2023 1407 DOC.0995/7, VR 2023 1407 DOC.0995/8).

2. Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA)

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken vroeg de MORA op 17 juli 2023 om advies over het voorontwerp van decreet tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta.

De MORA verleende op 4 augustus 2023 zijn advies.

De MORA heeft geen bemerkingen bij het ontwerpdecreet.

3. Advies van de Raad van State

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken vroeg de Raad van State op 24 augustus 2023 om advies over het voorontwerp van decreet tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta.

De Raad van State verleende op 12 oktober 2023 zijn advies bij het voorontwerp van decreet (nr. 74.380/3).

In zijn advies bij het voorontwerp van decreet maakt de Raad van State opmerkingen bij de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest om de tweede zin van artikel 5, §1, van het voorontwerp aan te nemen, die luidt als volgt:

“De wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers is op die terbeschikkingstelling niet van toepassing”.

De Raad merkt op dat de gewesten op grond van artikel 87, §4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bevoegd zijn om het verbod op terbeschikkingstelling in de wet van 24 juli 1987 in hun overheidsdiensten op te heffen.

Het geheel uitschakelen van de wet van 24 juli 1987 zou daarentegen niet passen in voornoemde bevoegdheid van de gewesten. Bovendien is de Raad van mening dat uit de tekst van artikel 5, §2, van het voorontwerp en de memorie van toelichting niet blijkt waarom de toepassing van de gehele wet van 24 juli 1987 zou moeten worden uitgesloten. Integendeel, de decreetgever lijkt te kunnen volstaan met een opheffing van het verbod op terbeschikkingstelling met betrekking tot de werknemers van het EV Xperta. Volgens de Raad kan een beroep op de in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde impliciete bevoegdheden in dit geval dan ook niet worden aanvaard, vermits niet aan de voorwaarde voldaan is dat het betreden van de bevoegdheid van de federale overheid noodzakelijk moet worden geacht voor de uitoefening van de eigen bevoegdheid.

De Raad adviseert om de tweede zin van artikel 5, §2, eerste lid, van het voorontwerp weg te laten of de draagwijdte ervan uitdrukkelijk te beperken tot de opheffing van het verbod op terbeschikkingstelling.

Gevolg wordt gegeven aan het advies van de Raad van State. De tweede zin van artikel 5, §1, zal worden vervangen door wat volgt:

Artikel 31 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers is op die terbeschikkingstelling niet van toepassing.

Zoals de Raad van State opmerkt, is het uitschakelen van de gehele wet van 24 juli 1987 inderdaad niet noodzakelijk om de beoogde doelstellingen te bereiken. Het uitschakelen van het verbod op terbeschikkingstelling in artikel 31 van de wet van 24 juli 1987 impliceert immers dat de

terbeschikkingstelling, die in artikel 5, §2, van onderhavig ontwerp van decreet wordt geregeld, niet noodzakelijk moet voldoen aan de in de wet van 24 juli 1987 vermelde uitzonderingen en de aldaar geldende voorwaarden op het verbod tot terbeschikkingstelling van de wet van 24 juli 1987, vervat in de artikelen 32 en 33 van die wet.

Verder formuleerde de Raad van State een opmerking bij artikel 6, §1, eerste lid, van het voorontwerp. Volgens de Raad van State blijkt uit het voorontwerp niet met welke bevoegdheden de beheerscommissie zal worden belast. In het licht van het legaliteitsbeginsel uitgedrukt in artikel 9 BWHI verdient het volgens de Raad aanbeveling de bevoegdheden van de beheerscommissie nader uit te werken in de tekst van het voorontwerp.

Ook aan deze opmerking van de Raad van State wordt gevolg gegeven. Artikel 6, §1, eerste lid, van het voorontwerp zal als volgt worden aangepast:

Een beheerscommissie bestuurt het EV Xperta. De beheerscommissie is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn tot verwezenlijking van de doelstellingen van het EV Xperta, zoals onder meer het vastleggen van de algemene strategie van het EV Xperta, het nemen van beslissingen over aangelegenheden met strategisch karakter en het aanstellen en ontslaan van de directeur, met uitzondering van het dagelijks bestuur dat overeenkomstig paragraaf 3 aan de directeur wordt opgedragen. Behoudens indien dit bij wet of decreet verboden is, kan de beheerscommissie, onder haar verantwoordelijkheid, een gedeelte van haar bevoegdheden delegeren aan één of meer van haar leden, de directeur of aan haar personeelsleden.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Overeenkomstig artikel 1, §1, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken, is het departement Mobiliteit en Openbare Werken vandaag onder andere belast met het verstrekken van technisch ondersteunende diensten ten behoeve van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken. Daarnaast is het departement er tevens toe gemachtigd om technisch ondersteunende diensten te verlenen aan andere beleidsdomeinen en derden.

Deze technische ondersteuning op het vlak van mobiliteitsinfrastructuur wordt tot op heden verzekerd onder de gemeenschappelijke noemer 'Xperta'. Xperta is de verzamelnaam voor vier technisch ondersteunende afdelingen van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, zijnde (I) de afdeling Expertise Beton en Staal, (II) de afdeling Waterbouwkundig Laboratorium, (III) de afdeling Geotechniek en (IV) de afdeling Algemene Technische Ondersteuning. Deze afdelingen leveren tot op heden technische ondersteuning in hun respectieve expertisedomeinen, aan de mobiliteitsinfrastructuurbeheerders binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (maar ook aan andere beleidsdomeinen). Deze technische ondersteuning omvat zowel inspecties en analyses, ondersteunende studies en berekeningen, risico-inschattingen als voorstellen inzake prioritaire werken.

Als geheel van deze vier afdelingen verzekert Xperta, tezamen met de mobiliteitsinfrastructuurbeheerders, zodoende een gemeenschappelijk assetmanagement binnen de Vlaamse overheid en staan ze mee garant voor de vereiste veiligheid, kwaliteit en duurzaamheid van de Vlaamse mobiliteitsinfrastructuur.

De laatste jaren moet worden vastgesteld dat er meer en meer vraag is van de reeds bestaande klanten om het aanbod van Xperta uit te breiden terwijl de inzetbare mensen en middelen deze vraag niet kunnen volgen.

Daarnaast blijkt tevens dat de vraag naar deze technische expertise en ondersteuning blijft groeien, ook vanwege andere publieke, semipublieke en private actoren dan degene waaraan tot op heden reeds ondersteuning worden geleverd, in het bijzonder zij die worden geconfronteerd met verouderde infrastructurele-assets die grote uitdagingen met zich meebrengen inzake inspecties en beheer, evenals renovaties en vervangingen.

De huidige beheerstructuur van Xperta binnen het departement Mobiliteit en Openbare Werken is niet de meest aangewezen vorm om een antwoord te bieden op deze uitdagingen voor de toekomst.

Omwille van bovenstaande redenen vond in de schoot van de Vlaamse overheid een grondige voorstudie en bespreking plaats, wat uitmondde in het 'Versterkingstraject Xperta'.

Het 'Versterkingstraject Xperta' heeft tot doel te verzekeren dat Xperta haar opdrachten van de Vlaamse overheid voor kritieke maatschappelijke taken en de bijdrage aan het beleid met betrekking tot de mobiliteitsinfrastructuur in Vlaanderen tijdig en kwalitatief kan (blijven) realiseren.

Daarnaast zal Xperta voortaan tevens over de mogelijkheid beschikken om haar expertise aan te bieden aan nieuwe mobiliteitsinfrastructuurbeheerders (zowel publieke als private actoren) en de daarbij gegenereerde inkomsten te benutten om de eigen expertise en het aanbod verder uit te breiden, zowel ten bate van nieuwe als reeds bestaande afnemers.

Op die manier zal Xperta bijstand kunnen leveren aan een veel breder pallet aan overheden die in de uitvoering van hun opdrachten nood hebben aan een steeds breder gamma aan technische ondersteuning in het kader van assetmanagement. Daarnaast kan ingegaan worden op steeds toenemende vraag vanwege (andere) semipublieke en private actoren om een beroep te kunnen doen op de unieke expertise en onderzoeksinfrastructuur van Xperta.

De oprichting van het Eigen Vermogen Xperta (hierna: EV Xperta) dient dan ook een dubbel doel: continuïteit en zekerheid van de kritieke maatschappelijke taken aan de reeds bestaande afnemers enerzijds en het benutten van opportuniteiten om nieuwe taken te verlenen aan de mobiliteitsinfrastructuurbeheerders anderzijds.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Een afzonderlijke toelichting van de verschillende artikelen is niet opportuun. Hiervoor kan worden verwezen naar de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Ter zake kan worden verwezen naar de nota waaraan de Vlaamse Regering op 14 juli 2023 haar principiële goedkeuring verleende (VR 2023 1407 DOC.0995/1BIS).

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van decreet zal worden ingediend in het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia Peeters

Bijlagen:

- het voorontwerp van decreet tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta en de bijbehorende memorie van toelichting;
- advies Raad van State nr. 74.380/3 dd. 12/10/2023.